SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2657

av Anders Ekegren (L)

Utvecklingsprogram för den kungliga nationalstadsparken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs ett flerårigt statligt program för den kungliga nationalstadsparken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs en samlad förvaltnings- och åtgärdsplan för den kungliga nationalstadsparken och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att stärka Länsstyrelsen i Stockholms läns uppdrag för nationalstadsparken i fråga om samordning av berörda statliga myndigheter, kommuner och privata markägare och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett samlat informations- och besöksprogram och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 1 januari 1995 inrättades Kungliga nationalstadsparken. Syftet med lagstiftningen var att skydda det historiska landskapet, områdets natur- och kulturvärden.

Området är 27 kvadratkilometer stort och är beläget i tre kommuner: Stockholm, Solna och Lidingö. Området hade redan vid inrättandet en stor betydelse. Det historiska landskapet som i stor utsträckning har präglats av Sveriges kungar har skapat ett ovanligt rikt naturliv, mycket beroende på den mycket stora mängden av gamla ekar. Unikt för Sverige. Inom parken finns det många historiskt intressanta byggnader, varav många får anses vara unika kulturhistoriska miljöer.

Under de 31 år som har förflutit sedan 1995 har områdets betydelse snarare ökat än minskat. Området har i årtionden varit ett viktigt rekreations- och utflyktsmål för boende i såväl Stockholms län som Sverige i övrigt och området besöks av många internationella besökare. I detta avseende har områdets betydelse ökat.

Men områdets betydelse har också inom andra områden ökat markant. De pågående klimatförändringarna med massiva regn, högre temperatur och behovet av ren luft i de alltmer bebyggda stadsdelarna runt parken gör att parken kommer att bli en allt viktigare grön lunga för att ta hand om stora vattenmängder, sänka temperaturer, syresätta luften och skapa goda rekreationsmöjligheter.

När parken inrättades avsattas inga speciella medel för detta. Tanken var att myndig heter och kommunerna skulle avsätta medel i den vanliga budgetprocessen. Staten äger stora delar av parken.

Det har gjorts en del förbättringar av miljön i parken. Dels genom Kungliga Djur gårdens förvaltning, kommunernas och ett par statliga myndigheters insatser men framför allt genom de 100 miljoner som avsattes genom en överenskommelse mellan organisationer som verkar för parken och Vägverket (Norra länken), den s.k. freden i Bellevue. Förra året var det sista året som anslaget kunde användas.

Området är ett riksintresse med sina unika kultur- och naturvärden och kopplingar till den kungliga närvaron i parken från 1400-talet och framåt. Området har kunnat bevaras mycket beroende på kopplingen till den kungliga dispositionsrätten och att staten är en stor markägare.

Men för att både området skall kunna bevaras och områdets positiva värden skall kunna utvecklas krävs det ett samlat grepp där den stora fastighetsägaren staten har ett särskilt ansvar.

Det är framför allt inom följande områden som ett sådant utvecklingsarbete behöver prioriteras:

• stärka områdets ekosystemtjänster; bra för parken men också viktigt för den om givande stadsbebyggelsen

• stärka parkens grönstruktur
• bevara och förstärka den biologiska mångfalden
• vårda kulturmiljöerna
• utveckla parken som ett intressant besöks- och rekreationsområde
• stärka informationen om parken under mottot Värna, vårda och visa den kungliga nationalstadsparken.

Anders Ekegren (L)